

සියලුම හිමිකම් ඇවිරිණි / All Rights Reserved

දේවි බාලිකා විද්‍යාලය - කොළඹ

Colombo Devi Balika Vidyalaya - Colombo

කුලීන්ගේ මාර්ග පටිපාටිය 2022

අංශය: ගණිතය

13 ශ්‍රේණිය

ආචාර්ය ඥානාපාලනිකා

ආචාර්ය ඥානාපාලනිකා

★ ප්‍රශ්න 5කට පිළිතුරු සපයන්න.

B කොටස

- (11) a) $x^2 + (a + b - c)x + ab - ac = 0$ යන වර්ගජ සමීකරණයට තාත්වික මූල පවතින බව පෙන්වන්න.
- α හා β යනු $x^2 + bx + c = 0$ හි මූල නම් γ හා δ යනු $x^2 + (a + b - c)x + ab - ac = 0$ හි මූල නම් $\gamma + \delta = k - a$ හා $\gamma\delta = -ka$ බව පෙන්වන්න. මෙහි k යනු α හා β ඇසුරින් සෙවිය යුතු නියතයකි.
- $2\gamma + \delta$ හා $2\delta + \gamma$ මූල වන වර්ගජ සමීකරණය සොයන්න. මෙහි $k > 0$ නම් මෙම මූල 2කට ධන මූල බවද පෙන්වන්න.
- b) $h(x) = 2x^3 + ax^2 + bx + c$ යයි ගනිමු. $a, b, c, \in \mathbb{R}$ if $(x^2 - 4)$ යනු $h(x)$ හි සාධකයක් නම්, හා $h(x)$ යන්න $(x + 1)$ න් බෙදූ විට ශේෂය 2 නම්, a, b හා c සොයා $h(x) > 0$ වන x හි අගය පරාසය සොයන්න.
- (12) a) එකිනෙකට වෙනස් හිස් වැසුම් 6 ක් ඇත.
- මෙම එකිනෙකට වෙනස් හිස් වැසුම් 6, එක සමාන පෙට්ටි 2කට වෙන්කර දමිය හැකි ආකාර ගණන සොයන්න.
 - මෙම එකිනෙකට වෙනස් හිස් වැසුම් 6, එකිනෙකට වෙනස් පෙට්ටි 3කට, අවම වශයෙන් එක පෙට්ටියකට එක හිස්වැසුමක්වත් ඇති පරිදි බෙදා වෙන්කරන්නේ නම්, එසේ දමිය හැකි ආකාර ගණන සොයන්න.
- b) DEFETATED යන වචනයේ E අකුරු 3 වෙන් වෙන් වශයෙන් සිටින පරිදි සැදිය හැකි වචන ගණන සොයන්න.
- c) $U_r = \frac{4r^3 - 12r^2 - 12r + 35}{(r-1)^2(r-2)^2}$ යයි ගනිමු. මෙහි $r \in \mathbb{Z}^+$ $r \neq 1, 2$
- $U_r = \frac{A(2r+3)}{(r-1)^2} - \frac{(2r+B)}{(r-2)^2}$ වන පරිදි A හා B සොයන්න. මෙහි $r \in \mathbb{Z}^+$ සඳහා $r \in \mathbb{Z}^+$ සඳහා
- $3^r U_r = f(r) - f(r-1)$ වන පරිදි $f(r)$ සොයන්න.
- එනමින්, $\sum_{r=3}^n 3^r U_r$ සොයන්න.
- $r \in \mathbb{Z}^+$ සඳහා $\sum_{r=2}^{\infty} 3^r U_r$ යන අපරිමිත ශ්‍රිතය අභිසාරීද අපසාරීද යන්න සොයන්න.

(13) a) i) $A = \begin{bmatrix} a & h \\ h & b \end{bmatrix}_{2 \times 2}$ ද $T = \begin{bmatrix} \cos \theta & \sin \theta \\ -\sin \theta & \cos \theta \end{bmatrix}$.

යැයි ගනිමු. මෙහි $a, h, b \in \mathbb{R}$ වේ. සියලු θ සඳහා T^{-1} පවතින බව පෙන්වන්න.

$D = T^{-1}AT$ වන අතර D යනු විකර්ණ න්‍යාසයක් වේ නම් θ හි අගය $\frac{1}{2} \tan^{-1} \left(\frac{2h}{b-a} \right)$

බව පෙන්වන්න.

ii) $A = \begin{bmatrix} 1 & 2 & 2 \\ 2 & 1 & 2 \\ 2 & 2 & 1 \end{bmatrix}_{3 \times 3}$ වේ නම්, $A^2 - 4A - 5I = 0$ බව පෙන්වන්න.

මෙහි පිළිවෙලින් I හා O යනු ගණය 3 වූ ඒකක න්‍යාසයන් හා ශුන්‍ය න්‍යාසයයි.

ඉහත ප්‍රතිඵල භාවිතයෙන්, A^{-1} සොයන්න.

b) Z_1 හා Z_2 සංකීර්ණ සංඛ්‍යා දෙකක් වුව,

i) $\operatorname{Re}(z_1 \bar{z}_2) = \operatorname{Re}(\bar{z}_1 z_2)$

ii) $|z_1 - z_2|^2 = |z_1|^2 - 2 \operatorname{Re}(z_1 \bar{z}_2) + |z_2|^2$ බව පෙන්වන්න.

එනමින් $|1 - z_1 \bar{z}_2|^2 = |z_1 - z_2|^2 = (1 - |z_1|^2)(1 - |z_2|^2)$ බව පෙන්වන්න.

c) $|z + 2 - i| = \sqrt{5}$ හා $\operatorname{Arg}(z + 2) = \frac{\pi}{2}$ මගින් නිරූපණය වන පථ දෙක එකම සටහනක

අඳින්න. එමඟින් ඒවාට පොදු ලක්ෂ්‍යන් නිරූපණය කරන සංකීර්ණ සංඛ්‍යාවක් සොයන්න.

(14) a) $x \neq 2, x \neq \frac{3}{2}$ සඳහා $f(x) = \frac{16x}{(x-2)^2(3x-2)}$ යැයි ගනිමු.

$f(x)$ හි චක්‍රවර්තනය $f'(x)$ සන්න.

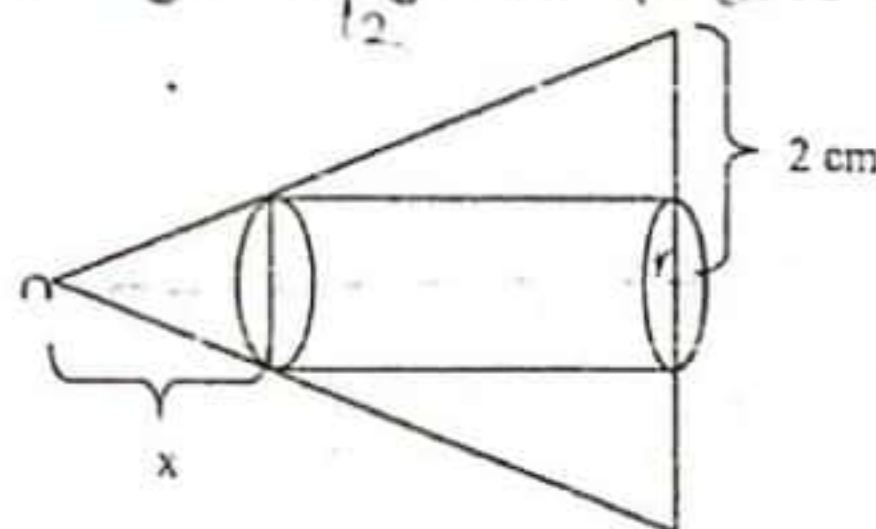
$f'(x) = \frac{-32(x-1)(3x+2)}{(x-2)^3(3x-2)^2}$ මගින් දෙනු ලබන බව පෙන්වන්න. $y = f(x)$ හි

ස්පර්ශකයන්වූයේද හැරුම් ලක්ෂ්‍යය දක්මින් $y = f(x)$ හි ප්‍රස්තාරයේ දළ සටහනක් අඳින්න.

b) රූපයේ දක්වන කේතුවෙන් වෘත්ත සිලින්ඩරයක් කපාගනු ලැබේ. කේතුවේ ආධාරකයේ අරය 2 cm හා උස 12 cm වේ. x කේතුවේ ශීර්ෂය හා O හි සිට සිලින්ඩරයේ තල පෘෂ්ඨයට ඇති දුර වේ. සිලින්ඩරයේ අරය r වේ.

$r = \frac{x}{6}$ බවත් සිලින්ඩරයේ පරිමාව v , $v = \frac{\pi x^2}{36}(12 - x)$ යන්නෙන් දෙනු ලබන බවත්

පෙන්වන්න. එනමින් මෙම සිලින්ඩරයට ලබා ගත හැකි උපරිම පරිමාව සොයන්න.

(15) a) $x \in \mathbb{R}$ සඳහා $\frac{x^3 + x^2 + 2x + 1}{(x^2 + 1)(x^2 + 2)}$ හිත්ත හාග සොයන්න.

එනමින් $\int \frac{x^3 + x^2 + 2x + 1}{(x^2 + 1)(x^2 + 2)} dx$ සොයන්න.

b) $\int_1^2 x \sin(\ln x) dx$ කොටස් වශයෙන් අනුකලනය භාවිතයෙන් අගයන්න.

c) සුදුසු ආදේශයක් භාවිතයෙන් $\int \frac{x^3 dx}{\sqrt{x^2 + 9}}$ සොයන්න.

d) $\int_0^a f(x) dx = \int_0^a f(a-x) dx$ යුග්මය භාවිතයෙන් $\int_0^{\pi/2} x \cos^4 x \sin^3 x dx$ අගයන්න.

(16) a) (a, b) ලක්ෂ්‍යය හරහා මූලික x අක්ෂය සමඟ 0 කෝණයකින් ආනත වූ ද සරල රේඛාව පරාමිතිකව $x = a + t \cos \theta$ හා $y = b + t \sin \theta$ මගින් නිරූපණය කළ හැකි බව පෙන්වන්න.

OAB ත්‍රිකෝණයේ O ශීර්ෂය මූල ලක්ෂ්‍යය ද A ශීර්ෂය පළමුවන වාක්ෂ පාදයේ ද පිහිටන අතර $OB = 2 OA$ ද, OA හි හා OB හි සමීකරණය පිළිවෙලින් $x - 2y = 0$ හා $2x + y = 0$ වේ. (5, 1) ලක්ෂ්‍යය හරහා AB යන්නේ නම් A හා B සඳහා පිහිටීම දෙකක් ගත හැකි බව පෙන්වන්න. එම A හා B ලක්ෂ්‍යය සොයන්න.

b) $S_1 = x^2 + y^2 + 2g_1 x + 2f_1 y + c_1 = 0$ වෘත්තය,
 $S_2 = x^2 + y^2 + 2g_2 x + 2f_2 y + c_2 = 0$ වෘත්තයෙහි විශ්කම්භය කෙලවරවලදී ඡේදනය කරයි නම්,
 $2g_1^2 + 2f_1^2 - c_1 = 2g_2^2 + 2f_2^2 - c_2 = 2g_1 g_2 + 2f_1 f_2 - c_1$ බව පෙන්වන්න.

S වූ විචලනය වෘත්තයක්, $S^1 = x^2 + y^2 - 2x - 4y - 11 = 0$ වෘත්තයෙහි විශ්කම්භයක කෙලවරවලදී ඡේදනය වන අතර $x^2 + y^2 - 4 = 0$ වෘත්තය ප්‍රලම්භව ඡේදනය කරයි. විචලනය වෘත්තයේ කේන්ද්‍රයේ පරිම 2x + 4y = 25 බව පෙන්වන්න.

(17) a) $\frac{\sin(\alpha + \beta)}{\cos(\alpha - \beta)} = \frac{1 - m}{1 + m}$, නම්

$\tan\left(\frac{\pi}{4} - \alpha\right) \tan\left(\frac{\pi}{4} - \beta\right)$ හි අගය m ඇසුරෙන් ලියන්න.

b) i) $\cos$ සූත්‍රය ලියා සාධනය කරන්න.

ii) සම්මත අංකනයෙන් ABC ත්‍රිකෝණයක $\frac{1}{a+c} + \frac{1}{b+c} = \frac{3}{a+b+c}$ නම් C කෝණයේ අගය සොයන්න.

c) $y = \sin^{-1} x$ නම් $(-1 \leq x \leq 1)$

$\sin^{-1} x + \cos^{-1} x = \frac{\pi}{2}$ බව පෙන්වන්න.

එනමින් හෝ අන්ත්‍රමයකින්

$3 \sin^{-1}(x-1) = 2 \cos^{-1}(x-1)$ විසඳන්න.